

แนวทางการออกแบบผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมชุมชนบางคล้า
DESIGN AND PLANNING GUIDELINES RAJANAGARINTRA UNIVERSITY
LINKAGE TO BANGKLA COMMUNITY

อุรวิชช์ พรหมบงค์¹ และพัสดราภรณ์ ทิพยโสธร²

Uravitch prombong¹ and pastrapron thipayasothorn²

¹ นักศึกษาหลักสูตร ค.อ.ม (สาขาสถาปัตยกรรม) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

geng_present@hotmail.com, and pastraporn.th@kmitl.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบผังบริเวณ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมชุมชนบางคล้า มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพแวดล้อมในผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ บางคล้า กับการอยู่ร่วมกับชุมชน2)ศึกษาทฤษฎีการจัดการผังบริเวณมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชน3)ศึกษาแนวทางการออกแบบผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมชุมชนบางคล้า โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสำรวจแบบสังเกตแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 200 คน ประกอบด้วยนักศึกษา เจ้าหน้าที่ บุคลากร และบุคคลทั่วไปที่เข้ามาใช้ผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ บางคล้า

ผลการวิจัยพบว่าลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนบางคล้าโดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์เกิดการขยายตัว การใช้ประโยชน์พื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่การเกษตร เป็นพื้นที่ด้านเศรษฐกิจ เช่น ตึกแถว หอพัก ร้านค้า ผลการวิจัยยังได้ทราบถึง องค์ประกอบของการออกแบบผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ที่สำคัญคือ พื้นที่บริการสาธารณะบริการชุมชนซึ่งสามารถนำไปใช้ช่วยส่งเสริมให้การจัดการผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีศักยภาพในการพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนบางคล้า

คำสำคัญ: แนวทางการออกแบบผังบริเวณ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ชุมชนบางคล้า

Abstract

This research is design and planning guidelines Rajabhat Rajanagarindra University linkage to Bangkla Community.The objectives of this research are 1).to study the planning management guidelines of Rajabhat Rajanagarindra University, Bangklaand the surrounding community. 2).To study the environments according to the planning management theories for the community development and 3).To study the guidelines for the environment design of Bangkla community by using the planning management of Rajabhat Rajanagarindra University, Bangkla. The data were collected by observations, questionnaires , and interviews. The samples of in this study consisted of 200 local residents Rajabhat Rajanagarindra University students, the personnel officers and the others who use the areas in Rajabhat Rajanagarindra University, Bangkla.

The results showed that physical environment Bangkla community around the university has expanded. Land-use has changed from Farmland area to Economic area such as commercial building, dormitories and shops. The results of this study also show that the composition of the planning Rajabhat Rajanagarindra University is an important area of public service, community service area. This can be applied for encouraging the

management plan area of Rajabhat Rajanagarindra University which has the potential to improve the environment of Bangkla community.

Keywords: design and planning guidelines; Rajabhat Rajanagarindra University; Bangkla Community

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ได้มีการเตรียมความพร้อม ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC:Asian Economic Community) ในปี พ.ศ.2558 ตามแนวทางการเตรียมความพร้อมประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ตลอดจนการยกระดับทักษะฝีมือแรงงานและทักษะด้านภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมของแรงงานไทยเข้าสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียนโดยไทยมีบทบาทนำในอาเซียนร่วมกับประเทศอื่นที่มีศักยภาพ แนวทางการเตรียมความพร้อมประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) [1]

แนวทางในการเตรียมความพร้อมนั้น ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอภัยภูเบศรทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุล พอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลกเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทยโดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนามีวัตถุประสงค์และแนวนโยบายส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาพัฒนาความเป็นสากลของการศึกษา [2] เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ขณะเดียวกันสามารถอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์บางคล้าก่อตั้งขึ้นเมื่อ 19 ปีก่อน เริ่มต้นจากการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ศูนย์บางคล้า จนถึง ณ ปัจจุบัน ได้กลายเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์บางคล้าเพื่อรองรับการขยายตัวของแต่ละคณะ ในลักษณะทางกายภาพของผังบริเวณ เกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการพื้นที่และสิ่งแวดล้อมภายในตามวัตถุประสงค์และนโยบายของผู้บริหารในแต่ละสมัย เพื่อให้สามารถรองรับประชากรที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน โดยการสร้างอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆตามวาระ ปัญหาที่ตามมาคือ สภาพแวดล้อมและความสอดคล้องในการเชื่อมโยงพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยไม่สามารถใช้ศักยภาพให้เกิดประโยชน์เท่าที่ทำได้ขาดการวางแผนที่เหมาะสมในการบริหารจัดการพื้นที่ แนวทางที่สามารถใช้แก้ปัญหา คือ แนวทางการจัดการสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดสภาวะน่าสบายในมหาวิทยาลัย [3]การบริหารจัดการพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่ดีย่อมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดี สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์เกิดสภาวะน่าสบายสำหรับผู้ใช้งาน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของอาคาร ลดการใช้พลังงาน การพัฒนาที่วางระหว่างอาคารให้เป็นพื้นที่เชื่อมต่อได้ให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืนส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีสถาบันการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ บางคล้า ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 500 ไร่ ลักษณะทางกายภาพเดิมของมหาวิทยาลัยแบ่งที่ดินออกเป็น 2 ส่วน มีถนนทางหลวงชนบท ตัดผ่านทางตรงตำแหน่งทางเข้า เกิดความต้องการในการเชื่อมต่อที่ดิน มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในเขตสีเขียวเป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ตามกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภททำกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ พื้นที่โดยรอบส่วนใหญ่เป็นที่ดินของเอกชน ที่ทำนาเป็นส่วนใหญ่ มีการปลูกสร้างอาคาร เล็กน้อย เนื่องจากข้อจำกัดของการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางกายภาพระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนยังขาดความเป็นรูปธรรม การส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรอบ ในด้านการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ใช้แนวทางการศึกษาการบริหารจัดการพื้นที่และสิ่งแวดล้อม การจัดการผังบริเวณ [4] บนพื้นฐานของการศึกษาวิจัยจึงเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและสอดคล้องต่อความต้องการของผู้ใช้งานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์บางคล้าและชุมชนในเชิงปฏิบัติ ดังนั้นจึงต้องมีแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านกายภาพ ความสัมพันธ์โดยการศึกษาสภาพแวดล้อมชุมชน ด้วยการจัดการผังบริเวณของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ และส่งเสริมคุณภาพชุมชนโดยรอบ

3.2 แบบสอบถาม โดยแบ่งรายละเอียดข้อมูลของแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้พื้นที่ ส่วนที่ 2 พฤติกรรมโดยทั่วไปของผู้ใช้พื้นที่ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ใช้พื้นที่ต่อการจัดการพื้นที่และส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อแนวทางการออกแบบการจัดการพื้นที่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การสำรวจและสังเกต ข้อมูลในพื้นที่ อย่างมีแบบแผน โดยเก็บข้อมูลตามขั้นตอน

4.2 การสอบถาม ข้อมูลผู้ที่เข้าใช้งานพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ บางคล้า

ผู้ใช้งานพื้นที่มหาวิทยาลัยฯ สมบูรณ์ คือ บุคลากรและเจ้าหน้าที่ ส่วนนักศึกษาจะใช้งานพื้นที่มหาวิทยาลัยฯ ตามช่วงปีการศึกษา ซึ่งจะมีช่วงปิดเทอม

5. การตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณโดยผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจำแนกและจัดเป็นประเด็นสำคัญเพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมชุมชนบางคล้าราชภัฏราชชนครินทร์

4. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมในผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ บางคล้า กับการอยู่ร่วมกับชุมชน พบว่าชุมชนบางคล้าโดยรอบมหาวิทยาลัย เกิดการขยายตัวและมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจาก พื้นที่การเกษตร เป็นการพื้นที่ด้านเศรษฐกิจ

การเข้าถึงและเชื่อมต่อนมหาวิทยาลัยกับชุมชน ทางเข้าหลักติดกับทางสัญจรหลักและมีป้ายชื่อบอกชัดเจนประตูทางเข้าจะอยู่ลึกเข้าไปอีกประมาณ 100 เมตร มีร้านสะดวกซื้อและมีร้านค้าแผงลอยในช่วงเย็น-สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เช่น ถนนสาธารณะ ไฟฟ้าส่องสว่าง ประปาภูมิภาค ตู้กดเงินสด ตลาดนัด ฯ มีรองรับเป็นจุดรวมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยฯ และชุมชน และเป็นพื้นที่ส่วนเดียวที่เชื่อมโยงกับชุมชนจากทางเข้าทั้งหมด 8 ทาง ทำให้พื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัยฯ ไม่เกิดการเชื่อมต่อกับชุมชนบางคล้า ควรมีการพัฒนาพื้นที่ทิศตะวันตกที่ติดกับถนนหลักให้สามารถเชื่อมโยงพื้นที่กับชุมชนให้เพิ่มขึ้น

ผังบริเวณภายในมหาวิทยาลัย โดยภาพรวมภายในผังบริเวณ จะมีพื้นที่ระหว่างอาคารที่ไม่ได้มีการพัฒนาให้ใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่ว่างระหว่างอาคาร ที่เป็นพื้นที่รกร้าง สระน้ำ ทางเดินเท้าและทางเดินเท้าที่มีหลังคาคลุม คือ ส่วนที่เชื่อมโยงระหว่างอาคาร ส่วนพักคอยรอบอาคารเรียนมีไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ใช้ ถนนภายในไม่มีการแบ่งความชัดเจนของถนนหลักและถนนรอง การจัดวางประโยชน์ใช้สอยของพื้นที่ผังบริเวณ โดยแบ่งพื้นที่การใช้สอยออกเป็น 2 ส่วน พื้นที่ทั้ง 2 ส่วน ถูกแยกออกโดยถนนทางหลวงชนบทผังบริเวณขาดการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ ดังนั้น การสร้างจุดเชื่อมโยงพื้นที่ทั้ง 2 เข้าด้วยกัน ควรจะเสริมสร้างทัศนียภาพที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ และก่อให้เกิดพื้นที่ทำกิจกรรมของชุมชน

ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย ชุมชนโดยรอบยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ถนนหลักที่สามารถเชื่อมต่อกับทางมหาวิทยาลัยฯ ได้ คือ ทางด้านหน้ามหาวิทยาลัยฯ เท่านั้น ชุมชนโดยรอบจะเป็นอาคารพาณิชย์ และหอพัก สูงไม่เกิน 3 ชั้น และบ้านของชาวบ้านที่กระจายตัวโดยรอบ ชุมชนโดยรอบที่มีความหนาแน่นที่สุดจะมีเฉพาะด้านทิศใต้และทิศตะวันออก(ด้านหลังมหาวิทยาลัยฯ) และทางด้านหน้ามหาวิทยาลัยฯ จะเป็นที่ตั้งของหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลจากการสำรวจและสังเกตลักษณะกายภาพพื้นที่การศึกษา

องค์ประกอบกายภาพ	ลักษณะการใช้งาน	สรุปผล
การเข้าถึงและเชื่อมต่อนมหาวิทยาลัยกับชุมชน		ทางเข้าหลักของมหาวิทยาลัยฯ เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างมหาวิทยาลัยฯ กับชุมชนบางคล้า เป็นจุดรับ-ส่ง รถประจำทางและรถรับ-ส่ง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ทางเข้าหลักมีความสำคัญทางกายภาพ คือ เป็นพื้นที่รองรับที่มหาวิทยาลัยฯ ใช้ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนบางคล้า ที่สามารถเข้าใช้ได้ตลอดเวลาราชการ

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลจากการสำรวจและสังเกตลักษณะกายภาพพื้นที่กรณีศึกษา

องค์ประกอบกายภาพ	ลักษณะการใช้งาน	สรุปผล
ผังบริเวณภายในมหาวิทยาลัยฯ		พื้นที่ภายในผังบริเวณมหาวิทยาลัยฯ แบ่งพื้นที่การใช้สอย ส่วนที่ 1 พื้นที่การศึกษา และส่วนที่ 2 พื้นที่ส่วนสนามกีฬา โรงแรม บ้านพักบุคลากรและพื้นที่สีเขียว พื้นที่ทั้ง 2 ส่วน ถูกแยกออกโดยถนนทางหลวงชนบท โดยภาพรวมภายในผังบริเวณ จะมีพื้นที่ระหว่างอาคารที่ถูกปล่อยทิ้งไว้ค่อนข้างเยอะ บางพื้นที่ยังไม่มีการพัฒนาพื้นที่
ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยฯ		ชุมชนบางคล้ารอบมหาวิทยาลัยฯ โดยรวมเป็นพื้นที่เอกชน ทำการเกษตร เช่น ทำนาข้าว เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา พื้นที่บางส่วนของชุมชนเกิดการเจริญเติบโตกลายเป็นชุมชนเมืองขนาดเล็ก ที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่ เป็น อาคารพาณิชย์ ตึกแถว หอพัก และ ร้านค้า

ที่มา : การลงสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

ผลการศึกษาทฤษฎีการจัดการผังบริเวณมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชน

จากตารางที่ 3 แสดงความต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ มีพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนบางคล้าจำแนกตามการประกอบอาชีพพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการพื้นที่เพื่อประกอบธุรกิจและเพื่อการพาณิชย์ รองลงมาพื้นที่เผยแพร่ความรู้และพัฒนาชุมชนบางคล้า และพื้นที่ทำกิจกรรมนันทนาการ

ตารางที่ 3 แสดงความต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ มีพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนบางคล้าจำแนกตามการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ	ความต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ มีพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนบางคล้า					
	พื้นที่เพื่อการส่งเสริมสภาพแวดล้อมชุมชนบางคล้า	พื้นที่เผยแพร่ความรู้และพัฒนาชุมชนบางคล้า	พื้นที่เพื่อประกอบธุรกิจและเพื่อการพาณิชย์	พื้นที่ทำกิจกรรมนันทนาการ	พื้นที่ทำกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมและประเพณี	รวมทั้งหมด
นักเรียน/นักศึกษา	17	5	11	10	7	50
พนักงานบริษัทเอกชน	0	5	10	10	0	25
รับราชการ	0	5	35	10	0	50
ธุรกิจส่วนตัว	0	0	30	0	0	30
เกษตรกร	0	25	20	0	0	45
รวม	17	40	106	30	7	200

ที่มา : จากการลงสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

ผลการศึกษาแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมชุมชนบางคล้า ด้วยการจัดการผังบริเวณของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

จากตารางที่ 4 แสดงความต้องการให้ มหาวิทยาลัยฯ มีรูปแบบพื้นที่ส่งเสริมการประกอบธุรกิจชุมชนบางคล้าจำแนกตามการประกอบอาชีพพบว่าส่วนใหญ่ต้องการศูนย์ส่งเสริมการทำเกษตรทางเลือกแสดงให้เห็นว่าชุมชนบางคล้าต้องการจะพัฒนาชุมชนโดยให้มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 4 แสดงความต้องการให้ มหาวิทยาลัยฯ มีรูปแบบพื้นที่ส่งเสริมการประกอบธุรกิจชุมชนจำแนกตามการประกอบอาชีพ

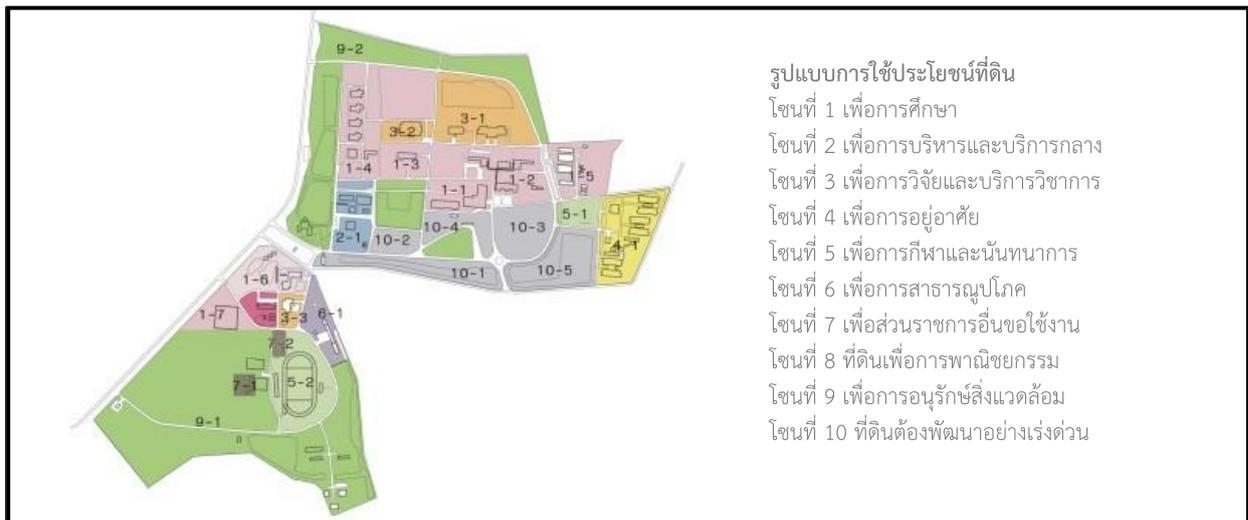
ความต้องการให้ มหาวิทยาลัยฯ มีรูปแบบพื้นที่ส่งเสริมการประกอบธุรกิจชุมชน					
การประกอบอาชีพ	ศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมชุมชน	ศูนย์ส่งเสริมเกษตรทางเลือก	ศูนย์จัดฝึกอบรมวิชาชีพชุมชน	ศูนย์จัดแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชน	รวมทั้งทั้งหมด
นักเรียน/นักศึกษา	11	14	14	11	50
พนักงานบริษัทเอกชน	0	10	10	5	25
รับราชการ	10	28	0	12	50
ธุรกิจส่วนตัว	0	0	0	30	30
เกษตรกรกรม	0	30	6	9	45
รวม	21	82	30	67	200

ที่มา : จากการลงสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

5. อภิปรายและสรุปผล

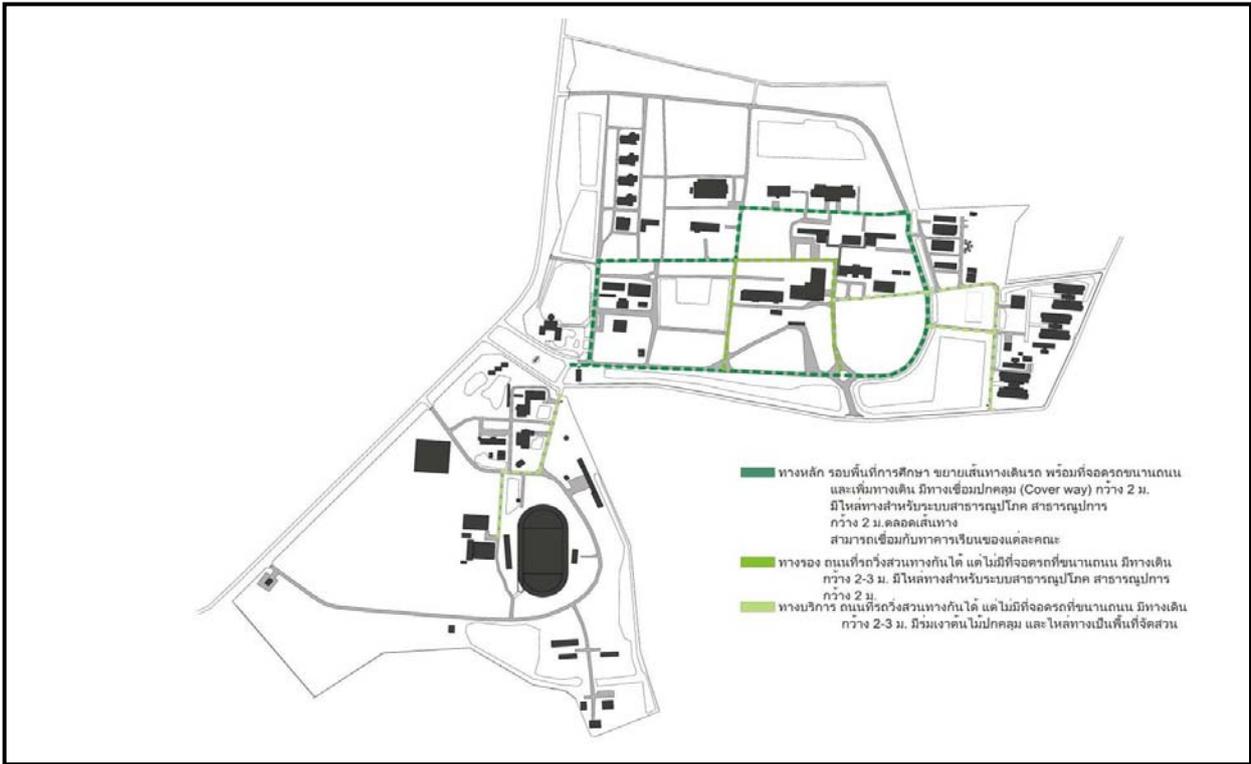
จากผลการศึกษาผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีข้อสรุปของการวิจัยในลักษณะแนวทางการออกแบบผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมชุมชนบางคล้าราชภัฏราชชนครินทร์เพื่อความเหมาะสมของที่ตั้งสภาพแวดล้อมของชุมชนบางคล้า สอดคล้องกับแนวความคิดในการจัดการผังบริเวณ สู่การพัฒนาชุมชนที่ดีขึ้น

1. ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมในผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ บางคล้า กับการอยู่ร่วมกับชุมชน พบว่า ต้องกำหนดองค์ประกอบต่างๆตลอดจน รูปแบบการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้ชัดเจน จะทำให้การพัฒนาผังบริเวณมีความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของมณฑกานต์ มุกตพันธ์ [5] แนวทางการออกแบบและวางผังบริเวณ จำเป็นจะต้องศึกษาข้อดีข้อเสียของพื้นที่ และจัดพื้นที่ให้ตรงตามลักษณะการบริหารพื้นที่

รูปที่ 2 แสดงแนวความคิดในการออกแบบพื้นที่ใช้สอยผังบริเวณ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ บางคล้า
ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

2. ผลการศึกษาการจัดการผังบริเวณมหาวิทยาลัยตามหลักทฤษฎี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนพบว่า การเชื่อมต่อระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนบางคล้ามีความสัมพันธ์ในการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับสุรธนา คำยาและคณะ[6] แนวทางการพัฒนาเมืองการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนกรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยฯ ผลของการวิจัยยังได้ทราบถึงองค์ประกอบของเมืองการศึกษาที่สำคัญคือพื้นที่บริการสาธารณะชุมชนซึ่งสามารถใช้ในการพัฒนาเมืองการศึกษาต่อไป

รูปที่ 3 แสดงแนวความคิดในการออกแบบทางสัญจรของผังบริเวณ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ บางคล้า
ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

3. ผลการศึกษาแนวทางการออกแบบผังบริเวณของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ใช้หลักแนวความคิดในการออกแบบที่ช่วยให้ชุมชนบางคล้าและมหาวิทยาลัยฯ สามารถพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ใช้แนวทางการศึกษาการบริหารจัดการพื้นที่และสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงกับภูมิทัศน์และวัฒนธรรมชุมชน[7]

รูปที่ 4 แสดงแนวความคิดการออกแบบผังบริเวณพื้นที่ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และพัฒนาชุมชน
ที่มา : จากการเสนอแนวทางการออกแบบโดยผู้วิจัย

บริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ บางคล้า เป็นสถานศึกษาที่ตั้งขึ้นเป็นเมืองใหม่ล้อมรอบด้วยชุมชนเกษตรกรรม ที่มีรูปแบบผสมผสาน ในการจัดการผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ สามารถขยายตัวในแนวราบ อาคารสูงประมาณ 3-4 ชั้น เชื่อมต่อพื้นที่ระหว่างอาคารโดยการจัดรูปแบบภูมิสถาปัตยกรรม สอดคล้องกับแนวความคิด[8] ว่ามหาวิทยาลัยชานเมือง (University Town) เป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในชนบทที่มีลักษณะเป็นเมืองๆ หนึ่งโดยเฉพาะมักมีขอบเขตที่ดินกว้างใหญ่จึงไม่มีปัญหาการใช้ที่ดิน ดังนั้นการขยายตัวของมหาวิทยาลัยประเภทนี้จึงขยายตัวไปตามแนวนอนอาคารต่างๆก็มีความสูงไม่เกิน 3 - 4 ชั้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อการจัดอาคารให้สวยงามเน้นการจัดสภาพภูมิทัศน์และพื้นที่โล่งซึ่งเป็นสิ่งที่เหมาะสมสร้างบรรยากาศของสถานศึกษาเหมาะแก่การเป็นสถานที่แสวงหาความรู้มีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นเต็มมหาวิทยาลัยลักษณะเช่นนี้จะเสริมสร้างบรรยากาศแห่งความศักดิ์สิทธิ์ของสถานศึกษาและให้ความร่มเย็นเยียบสงบเหมาะสำหรับเป็นสถานที่ที่จะแสวงหาความรู้มหาวิทยาลัยชานเมืองจะมีลักษณะพิเศษ คือ นอกจากองค์ประกอบที่จำเป็นของมหาวิทยาลัยแล้วยังประกอบด้วยองค์ประกอบของเมือง เช่น ร้านค้าสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสวนสาธารณะธนาคาร และร้านอาหารที่มีผลต่อความเป็นเมือง [9]

รูปที่ 5 แสดงแนวความคิดการออกแบบพื้นที่ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และพัฒนาชุมชน
ที่มา : จากการเสนอแนวทางการออกแบบโดยผู้วิจัย

จากข้อสรุปกระบวนการวิจัยการศึกษาสภาพแวดล้อมชุมชนบางคล้า ด้วยการจัดการผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยเริ่มจากศึกษาข้อมูลของการจัดการผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ให้มีส่วนช่วยส่งเสริมและเป็นศูนย์รวมของชุมชนบางคล้า ทำให้เกิดวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ บางคล้า กับการอยู่ร่วมกับชุมชน ศึกษาการจัดการผังบริเวณมหาวิทยาลัยตามหลักทฤษฎี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและศึกษาแนวทางการออกแบบผังบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมชุมชนบางคล้าราชภัฏราชชนครินทร์ ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นนั้น ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

เอกสารอ้างอิง

- [1] Office of the National Economics and Social Development Board.2012.
THE ELEVENTH NATIONAL ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT PLAN (2012 - 2016).
Prime Minister's Office.
- [2] Office of the Higher Education Commission.2012.**THE ELEVENTH HIGHER EDUCATION
DEVELOPMENT PLAN (2012 - 2016).** Research at 20 December 2015,
Website <http://www.mua.go.th/user/bpp/developplan/>
- [3] Rajabhat Rajanagarintra University.2013. **Rajabhat Rajanagarintra University
Development Plan 4 years (2012 - 2016).**Rajabhat Rajanagarintra University council.
- [4] publications/The_International_Exhibition_Market_in_Asia_2013.pdf
Subcommittee on Planning and Environmental Management. 2010. **Plan policy management
space. Green, sustainable communities.** Office of Natural Resources and Environmental Policy
and Planning (ONEP). publications/The_International_Exhibition_Market_in_Asia_2013.pdf
- [5] Muktabhant, M.1994. **A study for site planning and design guidelines of technical
colleges, Department of Vocational Education, Ministry of Education.**
Master Architecture (Urban Design). Graduate School, Silpakorn University.
- [6] Khamya, S & Partner. 2011. The Educational Town Development approaches based on
the concept of Sustainable Urban Development Case Study of Areas Communities
Surrounding the Mahasarakham University. **Journal of Humanities and Social Sciencws
Mahasarakham university research conference, (10), p.86-95.**
- [7] Bureekhampun, S., Khiaomang2 K. & Noobanjong K. 2014. A Study on the Cultural
Landscape of Wat Phra That Hariphunchai Community to Design Public Facility.
Journal of Industrial Education. 13(2), 81-88.
- [8] **Boonkham, D & Partner.1989.**The Master Planning of Higher Education.
Bangkok: Chulalongkorn University
- [9] Thipayasothon, P. 2008. Sustainable development of village's public facilities;
A case of Ladkrabang District. **Journal of Applied Arts research conference,
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. (2).**